

KÖNIGGRÜNS
PRÄPOSITIONER

P
R
O
N
O
M
E
N
E
R

D
J
E
K
T
I
V
E
R

A
S
U
S

S
U
B
S
T
A
N
T
I
V
E
R

OM FRIJSENBORG EFTERSKOLE

FRIJSENBORG EFTERSKOLE LIGGER I HAMMEL I JYLLAND. EFTERSKOLEN HAR BÅDE ELEVER, DER ER NORMALTHØRENDE, OG ELEVER, DER HAR ET HØRETAB. ELEVERNE BLIVER UNDERVIST SAMMEN. PÅ EFTERSKOLEN ER LÆRERNE VANT TIL AT UNDERVISE ELEVER MED HØRETAB, OG DER ER ALLE DE NØDVENDIGE TEKNISKE HJÆLPEMIDLER I KLASSELOKALERNE

 RDSTILLING

GRAMMATIK

VEKBER

 - børn med
høretab kan
lære fremmed-
sprog

Er det en sandhed eller en skrøne, at børn med høretab har sværere ved at lære fremmedsprog som engelsk og tysk? Decibel har snakket med **Merete Lilhauge**, sprog-lærer på **Frijsenborg Efterskole**.

AF METTE BAU ILLUSTRATION JEANNE LAURSEN

”**Selvfølgelig** er der børn med høretab, som har svært ved at lære sprog, men helt overordnet mener jeg, det giver mere mening at diskutere, om de generelt har flair for sprog eller ej – præcis som med normalthørende børn. Det hænger i højere grad sammen med deres kognitive evner – altså om de er matematiske eller sproglige som mennesker,” forklarer Merete Lilhauge, der er sproglærer på Frijsenborg Efterskole. Hun synes, der er alt for mange lærere og forældre, der sætter børn med høretab i bås – nærmest inden de er gået i gang med fremmedsprogene i skolen.

Det kan være svært

”Det har været en skrøne i mange år, at alle børn med høretab har svært ved at lære fremmedsprog. Det er noget vrøvl. Det er meget individuelt, og man skal altid se på den enkelte elev,” forklarer Merete.

Hun pointerer dog, at der kan være forskel på elever med almindelige høreapparater og cochlear-implantater.

”Mange elever med almindelige høreapparater kan ikke høre lydene i de høje frekvenser – og de lyde er der rigtig mange af i for eksempel det engelske sprog. Derfor kan de elever have sværere ved at få udtalen og forståelsen på plads i engelsk. Elever med cochlear-implantater har derimod adgang til hele talespektret og har derfor bedre forudsætninger for at høre alle lydene. For dem er engelsk typisk ikke et problem,” forklarer Merete. Der kan dog være forhold, som gør det sværere for elever med cochlear-implantater. Hvis de er opereret sent eller på anden vis ikke har haft optimale talesproglige vilkår. Merete forklarer også, at der ofte er forskel på at lære engelsk og tysk.

”De tyske ord minder meget om de danske, og sproglydene er de samme.

RØSTILLING

“Det har været en skrøne i mange år, at alle børn med høretab har svært ved at lære andre sprog. Det er noget vrøvl.”

Derfor kan det være lettere at lære tysk end engelsk. Specielt for de elever, der har svært ved at høre de engelske sproglyde med almindelige høreapparater. Nogle elever får gode succesoplevelser, når de går i gang med tysk, fordi de pludselig kan høre alle lydene. Inden da har de ofte gået rundt og troet, at det handlede om, at de ikke kunne lære sprog på grund af deres høretab,” fortæller Merete, der har haft flere elever, som har kæmpet med engelsk, men har været rigtig dygtige til tysk.

Forvent og tro på, at de kan

Som sproglærer på en efterskole møder Merete mange elever, der på deres tidligere skoler har været fritaget for sprogundervisningen, fordi det har været svært.

“Vi er dårlige til at hæve barren i Danmark, for vi får ondt af eleverne, så snart det er svært. Jeg møder mange elever, som er blevet pakket ind i vat. De er blevet fritaget for sprogundervisningen, fordi

lærere og forældre har tænkt, at det

Vidste du, at ...

Det er sproglydene i de enkelte sprog, der har stor indflydelse på, om det er svært for et barn med høretab at lære sproget.

var for svært.

Det er helt forkert.

Vi skal ikke beskytte dem mod det svære. Det er vigtigt, at alle elever kommer så langt med fremmedsprogene som muligt, så de kan klare sig globalt og i uddannelsessystemet. Derfor skal der kæmpes. De kan sagtens,” fastslår Merete og peger på, at normalthørende børn også er vidt forskellige. Nogle er gode til sprog, og andre er ikke.

“Det er virkelig vigtigt, at vi forventer noget mere af eleverne. Vi skal selvfølgelig ikke hæve barren så højt, at de hænger der og dingler, men de skal op og stå på tæer,” forklarer Merete Lilhauge.

I stedet for at fritage de elever, der har svært ved sprog, fra sprogundervisningen, mener hun, at skolerne og forældrene bør sætte ind med ekstra ressourcer.

“Og så bør man altid overveje at bruge FM-system eller mikrofonsystem i sprogfagene, så eleven får lyden så tæt på øret som muligt. Det er vigtigt, at de ikke skal anstrenge sig for at høre de nye sproglyde.” ●

Hvad booster fremmedsproget hos den ældre elev?

- Tal sproget derhjemme. Rejs i lande, hvor barnet kan bruge sproget aktivt.
- Læs bøger på andre sprog.
- Lad barnet spille computerspil, hvor der er engelsk eller tysk tale.
- Se film uden undertekster, og lad undervejs barnet slå de ord op, som det ikke kender.

Hvordan kan du hjælpe dit barn med det første fremmedsprog?

- Start tidligt, og leg med ord på engelsk.
- Leg med LEGO, og snak om farverne på klodserne på engelsk.
- Syng kendte sange på engelsk.
- Kig i billedbøger med engelske ord.
- Lav mad sammen, og øv ordene på engelsk.
- Køb ind på engelsk.

Decibel siger

Fremmedsprog og høretab

Tidligere mente man, at det generelt var svært for børn med høretab at lære andre sprog i skolen som for eksempel engelsk og tysk. Derfor var der også tidligere flere børn, der blev fritaget for fremmedsprog. I dag er man mere opmærksom på, at børn lærer meget forskelligt, og jo tidligere og oftere børnene hører og lytter til et frem-

medsprog, jo nemmere bliver det for dem at lære det nye sprog. Det er en god idé at have en tæt kontakt til fremmedsproglæreren i skolen, så man som forældre tidligt kan bakke op omkring det nye sprog og samtidig forklare læreren om de eventuelle udfordringer, der følger med et høretab, så der kan tages højde for det i undervisningen.